

G. VERSTRAETEN donne lecture du texte suivant :

G. VERSTRAETEN geeft lezing van de volgende tekst:

Het circulatieplan om Kuregem autoluw te maken als onderdeel van het Gewestelijke Mobiliteitsplan 2020-2030 of "Good Move" werd in februari goedgekeurd en is sinds 1 juli van kracht. Via de invoering van eenrichtingsstraten, verkeersfilters en lussen is het voor doorgaand gemotoriseerd verkeer, dat dus op zich niet in Kuregem zelf moet zijn of eruit moet vertrekken, minder aantrekkelijk om door Kuregem te rijden. Dit plan is uitgewerkt na een ruime burgerconsultatie en in overleg met de buurt, om deze doelstelling zo goed mogelijk met de verlangens en noden van de inwoners en gebruikers van de wijk zelf te verenigen. Het ultieme gewenste resultaat is een rustige en meer aangename wijk creëren voor zachte mobiliteit, met meer en betere openbare ruimtes, wat alle buurtbewoners en de gebruikers van de wijk, zoals winkelluitbaters en hun klanten, ten goede zou moeten komen.

Dat is in ieder geval de theorie, waar ik in principe ook achter zou kunnen staan. De praktijk toont echter een totaal ander verhaal, die de verkeerde aanpak en de arrogantie van het college over het algemeen, en die van de schepen van mobiliteit in het bijzonder in de kijker zet, die niet alleen de wijk Kuregem, maar eigenlijk heel de Gemeente zo stilaan verder in de problemen stort.

Laten we beginnen bij wat vooraf had moeten gebeuren. De fameuze ruime burgerbevraging en participatie van betrokken actoren bij het opstellen van het plan. De hevigheid van het verzet dat al begon op te borrelen nog voor het plan moest uitgevoerd worden zou eigenlijk al genoeg moeten zeggen. Maar laten we ook naar de feiten verwijzen. Een echte burgerbevraging of -participatie heeft stomweg niet reëel plaatsgevonden. Een aantal dagen "op het terrein" aanwezig zijn en wat passanten bevragen, zoals herhaaldelijk door de bevoegde schepen in de verf werd gezet, is uiteraard niet hetzelfde als "brede participatie". De bevraging van "verenigingen" in de wijk, zonder ooit te willen concreet maken welke verenigingen dan exact werden geconsulteerd en op welke manier, doet ook het ergste vermoeden.

Wat eigenlijk had moeten gebeuren vond nooit plaats: flyer- en affichecampagnes, één of zelfs meerdere brieven in meerdere talen in iedere bus in Kuregem, een systematisch contact opnemen met de handelaars in de wijk, om ze in te lichten dat er een verregaand mobiliteitsplan op komst was en wat de doelstellingen daarvan waren, duidelijk te maken wanneer er momenten zouden plaatsvinden waar ze hun wensen, bekommernissen en vragen konden kenbaar maken. Gemeentescholen in de wijk, de aanwezige verenigingen en de gemeentediensten en -loketten gebruiken om zo breed mogelijk te communiceren: er komt een plan, dit gaat de mobiliteit grondig veranderen, maar wij willen uw mening, wij willen uw medewerking. Men had ook vrijwilligers kunnen rekruteren in de wijk, opleiden en een vrijwilligersvergoeding geven om verschillende gemeenschappen in de wijk aan te spreken en te proberen betrekken: een aanpak die in verschillende districten in Antwerpen uitstekend gewerkt heeft om te sensibiliseren omtrent vaccinatie en de aanpak van "COVID" en die hier ook nuttig was geweest.

Als men deze methoden of nog andere had gevolgd, en echt ambitie had getoond dan had men, misschien wel voor het eerst in decennia, Kuregem op grote schaal kunnen mobiliseren, consulteren, bijeenbrengen, om kritische massa op te bouwen en mensen van alle denkbare achtergronden die hun wijk beter willen maken samen rond de tafel te krijgen voor een collectief gedragen project. Niets daarvan echter. Geen brieven in de bussen, ik heb alvast als buurtbewoner niets ontvangen. Geen duidelijke informatie of aankondiging over wat op til was. Geen proactieve houding van het college. Geen echte brede burgerparticipatie om een breed gedragen dynamiek op gang te brengen. Maar gewoon opnieuw burgerparticipatie stijl "Groen-Ecolo": een onderonsje onder goed op voorhand geïnformeerde gelijkgezinden die vermoedelijk slechts één standpunt vertegenwoordigden: geheel toevallig het standpunt van de schepen van mobiliteit.

Het plan zelf dat dit opleverde is dan ook helemaal niet doordacht, er is geen gezonde afweging tussen verschillende belangen, en lijkt opgesteld door overbetaalde consultants die de wijk niet kennen en die duidelijk geen rekening hebben gehouden met het gewoonlijke gebruik van de wijk. De collectieve wijsheid van de buurtbewoners had dit plan nochtans duidelijk ten goede gekomen. Niet alleen klagen buurtbewoners nu dat ze ellenlange omwegen moeten maken, ook is de mobiliteit op bepaalde plaatsen stomweg onveiliger geworden, zoals met de bloembakken op de Brogniezstraat voorheen het geval was. Als fietser zonder rijbewijs kan ik erover getuigen. Als ik nu van de Herzieningslaan de Veeartsenstraat op wil rijden word ik nu door betonblokken gedwongen om niet naar rechts, met de richting van het verkeer, af te slaan, maar naar links, lijnrecht diametraal tegenovergesteld tegen het aan hoge snelheid aanrijdende autoverkeer in. Alleen een gek kan zoiets verzinnen, lijkt mij. Maar wie ben ik? Slechts een bewoner die daar iedere dag meermaals voorbijfiets.

Als ik nog naar het Zuidstation wil fietsen en het kruispunt tussen de Onderwijsstraat, de Eloystraat en de Barastraat wil oversteken, tref ik nu niet meer het in alle richtingen goed georganiseerde en vlot doorstromende kruispunt van weleer aan. Door de Barastraat in de richting van het Klein Eiland tweerichtingsverkeer te maken, maar nog éénrichtingsverkeer aan de andere kant waardoor men te midden het kruispunt vaak moet invoegen van twee naar één rijvakken, staat het kruispunt nu tijdens de spitsuren in alle richtingen strop en moet men als fietser of voetganger die wilt oversteken tussen geblokkeerde auto's en bussen te midden het kruispunt laveren.

Ook werd het verkeerslicht aan de Eloystraat om onverklaarbare redenen vervangen door een bus- en tramverkeerslicht. Een dergelijk verkeerslicht gebruikt niet het gewoonlijke groen-oranje-rood-signaal, maar het voor veel automobilisten onbekende en onleesbare streepje-bolletje-driehoekje. Ik heb het afgelopen zomer herhaaldelijk auto's gezien, die per ongeluk en onbewust doorrijden bij "streepje" (rood dus) en bijna een ongeluk veroorzaken, of verward blijven stilstaan bij driehoekje (groen). Het is wachten tot deze domme en onverklaarbare ingreep een dodelijk ongeluk veroorzaakt op een voorheen perfect functionerend en leesbaar kruispunt. Dit korte traject alleen al, Veeartsenschool-Zuidstation, toont aan hoe slecht doordacht het plan is. Wederom, dit was niet gebeurd indien men werkelijk beroep had gedaan op de collectieve wijsheid van de buurt.

Nu is er geen genie nodig om te weten dat top-down van vandaag op morgen met betonblokken, palen en verbodsborden neerdalen in een wijk als Kuregem op zéér hevige weerstand zal stoten. Bij de eerste signalen heb ik dan ook, maanden geleden al, en bij de bespreking van het plan in commissie en op de gemeenteraad gezegd: stop! Begin van voor af aan, toon uw goede wil, organiseer een echte participatie met de buurtbewoners en handelaars, en bouw kritische massa op, anders loopt dit fout af. U hebt niet willen luisteren, u hebt dus moeten voelen deze afgelopen zomer.

Want de verwachte tegenstand is er meteen gekomen, en hoe! Er zijn meerdere opstootjes geweest waarbij de politie massaal moest tussenkomen. Verschillende chauffeurs rijden gewoon door de voetgangerszone. De petitie die komaf wil maken met het mobiliteitsplan telt al meer dan 5.600 handtekeningen. Afgelopen zaterdag leidde een actie van “VéloFiets Anderlecht” vóór het circulatieplan tot verhitte discussies met tegenstanders.

Op verschillende plaatsen zijn verkeersborden overschilderd, omgedraaid of gestolen, betonnen verkeersblokken zijn verplaatst en paaltjes zijn meermaals losgerukt, afgezaagd of zelfs weggeboord. Mijn eigen ervaring met de verkeersknip op het kruispunt tussen de Brogniezstraat en de De Fiennesstraat nam tragikomische proporties aan. Er is tussen de betonblokken een doorgang voor een tweerichtingsfietspad voorzien met in het midden initieel een plastieken paaltje. Dat werd platgeduwd waarna auto's door de fietsdoorgang bleven rijden. Een week later stond er een stevige vierkante houten paal zoals men in parken ziet tussen het beton. Die was een week later op de bodem doorgezaagd. Nog een week later stond er een gietijzeren paal. Die was een week later ook al weer doorgezaagd. Dit kat-en-muisspel en opbod tussen de gemeente en de buurt zou dolkomisch zijn, als het niet zo triest was.

Dit alles was voorspelbaar en voorzienbaar. Kuregem is een wijk die decennialang door de politiek verwaarloosd is. Het was toch maar de wijk van de vreemden, “*des gens de passage*”, de anderen, lastpakken, die stemmen niet, die zijn politiek niet interessant, ze kosten alleen maar en leveren alleen maar problemen op. Dus er werd niet meer naar omgekeken. Er werd niet geïnvesteerd. Er werd enkel nog ondoordacht en af en toe repressie gevoerd. Ondertussen verloederde de openbare ruimte, kreeg de drugshandel en criminaliteit de overhand, ontplofte de armoede en de bevolkingsdichtheid, werden de straten vuil en onveilig, kreeg huisjesmelkerij vrij spel, werd het samenleven steeds moeilijker en gleeed de gemeentelijke dienstverlening en het onderwijsaanbod in de wijk af naar een onaanvaardbaar laag niveau. Dát zijn de fundamentele problemen van de wijk. Dit weten wij ook: de buurtbewoners klagen dit zelf al jarenlang aan en schreeuwen al jarenlang om oplossingen voor déze problemen. Wat staat meestal niet in hun lijstje prioriteiten en vragen? Minder vlotte mobiliteit voor wagens en meer betonblokken links en rechts.

Men kan maar één conclusie aan dit hele circus verbinden. Het college heeft moedwillig met brandende lucifers zitten gooien naar een vat buskruit. In het beste geval hebt u een moeilijke, zeer diverse en verwaarloosde buurt, misschien voor het eerst echt verenigd, maar dan op de verkeerde manier: tegen het publieke gezag in, verenigd in burgerlijke ongehoorzaamheid, het reeds bestaande wantrouwen in de

politiek groter gemaakt, terwijl men perfect had kunnen verenigen en echt vertrouwen opbouwen, met een breed en gemeenschappelijk gedragen project. In het slechtste geval heeft men nog meer verdeeldheid, woede en wantrouwen gezaaid in een buurt die ook zonder ondoordachte politieke projecten al meer dan voldoende problemen en frustraties had. De buurt is op dit moment dan ook allesbehalve “apaisé”. Kuregem is “enragé” !

Vandaar dan ook mijn oproep, stop deze waanzin, herpak u, en doe eindelijk wat u van bij het begin al had moeten doen: de buurt correct betrekken, rekening houden met de wensen en vragen van de buurtbewoners en -gebruikers, en daarmee bedoel ik niet enkel de Ecolo-Groenkiezers. Betrek ook meteen correct de oppositie in de gemeenteraad, en integreer zo mogelijk in uw nieuwe plan meteen ook een duidelijke visie over hoe u de andere dwingende problemen van de wijk gaat aanpakken. Enkel zo raken we vooruit. Het alternatief is dat u nu onverstoord doorploegt. Als u voor de tweede optie kiest zou ik niet in uw schoenen willen staan en verantwoordelijk zijn voor de gevolgen.

Ik had graag de volgende concrete vragen willen stellen: hoe evalueert de Gemeente de testfase tot nu toe? Hoeveel aanpassingen zijn er reeds gebeurd? Is de start van het schooljaar naar uw inschatting vlot verlopen? Hoe verloopt het zogenoemd “overleg” met de buurtbewoners? Hoeveel verkeersborden, paaltjes of zelfs betonblokken moesten reeds vervangen worden op hoe veel plaatsen? Hoeveel heeft dit intussen gekost aan materiaal en aan gepresteerde arbeidsuren van gemeentelijke ambtenaren of anderen? Hoeveel verantwoordelijken zijn reeds via camera geïdentificeerd? Wordt elk punt beveiligd met een camera? Over hoeveel camera's gaat het in totaal? Zal u het plan nog voor het einde van de testfase stopzetten om de kans te grijpen om een echt breed gedragen plan uit te tekenen?

G. VERSTRAETEN continue ensuite en français. Comme seul membre néerlandophone de l'opposition et Flamand, il précise qu'il ne faut pas faire de confusion lorsqu'on parle de « flamandisation » voulue du quartier. Des Flamands sont aussi contre ce plan de mobilité ! Ce n'est pas une question de Flamands contre Francophones ou contre d'autres habitants du quartier. La question est de construire un plan entre le pouvoir politique et les citoyens du quartier, un plan qui tient vraiment compte des besoins et des intérêts des habitants. Ces derniers sont désormais organisés, ce qui est une très bonne chose car il est très content de voir que Cureghem s'éveille, se réunit. Il en va maintenant de la responsabilité du Collège et plus particulièrement de l'Echevine de discuter avec les citoyens. Si on souhaite réellement une concertation citoyenne, les partenaires doivent entamer une discussion et faire un plan incluant les habitants du quartier et non élaboré contre eux.